

ב מ ע ר כ ה

מפקד מורה וחבר

הוא, "איש הפשטות הגדולה", המפקד בחולצה
 הלבנה. — הגם שהיה מאנשי־העט, כתב וערך לא־
 מעט. לא כינס כתביו והגיגיו בכרכים עבי־כרס. אכן,
 גם התנאים — של מחתרת, חלקית או שלמה, — לא
 איפשרו או את מלוא ביטויה, בכתב ובדפוס, של
 המחשבה העברית ההגנתית והצבאית — ממש כשם
 שלא איפשרו לתת לגרעין הצבא העברי את מעטהו
 החיצוני, על מדיו וסמליו, על תארי־פיקוד מקובלים
 וגלויים.

אך תורתו, גם בפיוזורה, והן כתורה שבעל־פה, —
 גדולה היתה.

הקטעים מדברי ההסברה וההדרכה שלו הניתנים
 בדף "דברי מפקדים" בחוברת זו, — יש בהם כדי
 להראות עד כמה לא פגעה יד־הזמן בפרי ראיתו
 ובמחשבתו; עד כמה משנתו — הברורה, צנועת־
 הביטוי, הקולעת — חייבת לשמש יסוד לערכיו של
 מחנה־הלוחמים בישראל.

אכן, "אליהו איננו — מחנות אליהו
 קיימים".

לפני שש שנים נלקח מתנועת ההגנה העברית
 האיש אשר כונה "המפקד הבלתי־מוכתר של ההגנה" —
 אליה גולומב. שונים היו אז הזמנים והתנאים,
 וכן שונים היו המבנה הארגוני, הדירוג ותארי־התפקיד.
 אולם ספק הוא אם נשתנתה במשך השנים מהות
 תעודותיה של ההגנה העברית — אשר נתעצמה
 וגדלה מאד, ונתגלמה בדמותו של צבא־ההגנה־לישראל.
 עם השנוי המכריע במעמד, עם התרחבות הסמכות
 והאחריות־הפורמלית — לא נשתנה, בכל זאת, מיסודו
 התפקיד הכפול: שמירה על עצם קיומו — הנתון
 בתמידות לסכנות — של אותו אי־יהודי לאומי בתוך
 ים עיון, אשר כונה "הישוב", ועתה זכה למסגרת
 ממלכתית רבת־סיכויים; והגנה על מפעל־הדור —
 על ריכוז פוזר־ישראל, ובנין משקם וביתם. הממדים
 בתרחבו, הנשק רב ונשתכלל, נצבר נסיון, המפקדים
 קנו התנסות ודעת, ונטוים חוטי מסורת צבאית.
 כל אלה אינם אלא התגשמות הדרגתית של אותו
 חזון, שראהו מאז בעיני רוחו אליהו גולומב,
 איש ארגון ההגנה מראשיתו, ובמשך שלושים שנות
 צבירת הכוח ובצרונו.